

(א) וי"א דלכתחלה וכו' - דס"ל דאין הקידוש מקרי הפסק כיון שהוא צורך סעודה:
(ב) ואין לשנות - וכמה אחרונים כתבו דטפי עדיף לכתחלה לקדש על היין קודם
נט"י וכדעת המחבר דבזה יוצא מדינא לכל הדעות ובכמה מקומות נהגו כדבריהם
מיהו אם כבר נטל ידיו קודם קידוש בזה יש לעשות כהרמ"א דאעפ"כ יקדש על יין:

15. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת רעא:טו
קידש, וקודם שיטעום הפסיק בדיבור, חוזר ומברך בפה"ג ואין צריך לחזור ולקדש.

16. שו"ת אגרות משה או"ח חלק ד סימן ע
...אסור להפסיק בדבור לכל מי שיוצא בהבדלה קודם שישתה אחד מהשומעין
שהרי נמצא שהוא הכבדיל בעצמו על הכוס ונשפך הכוס או שהפסיק בדבור שלא
יצא להבדלה כתקונה לכו"ע וגם אפשר שלא יצא כלל, ולכן יש להזהיר להשומעין
שלא יפסיקו אפילו באמירת שבוע טוב לכתחלה.

17. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת רעב
א - אין מקדשין על יין שריחו רע, אף על גב דריחיה וטעמיה חמרא...
ח - מקדשין על יין מבושל ועל יין שיש בו דבש, וי"א שאין מקדשין עליהם. הגה:
והמנהג לקדש עליו אפילו יש לו יין אחר רק שאינו טוב כמו המבושל או שיש בו
דבש.

18. תלמוד ירושלמי (יולנא) מסכת שקלים ג:ב
אמר רבי ירמיה מצוה לצאת ביין אדום.

19. רמב"ם הלכות שבת כט:ד
אין מקדשין אלא על היין **הראוי לנסך על גבי המזבח**, לפיכך אם נתערב בו דבש או
שאר אפילו כטיפות החרדל בחבית גדולה אין מקדשין עליו, כך אנו מורין בכל
המערב, ויש מי שמתיר לקדש עליו ואומר לא נאמר היין הראוי לנסך על גבי המזבח
אלא להוציא יין שריחו רע או מגולה או **מבושל** שאין מקדשין על אחד מהן. /השגת
הראב"ד/ א"א ואמת הוא זה וכן מפורש בירושלמי (פסחים פ"ה ה"א) שמקדשין ביין
קונדיטון.

20. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא צז:
יין בורק... לא יביא, ואם הביא - כשר! [רשב"ם ד"ה בורק – **לבן ורע**].

21. תוספות מסכת בבא בתרא צז:
חמר חירויין מהו ...ולר"י נראה דשפיר שמיע ליה וחירויין גרוע מבורק דחירויין לבן
יותר מדאי אבל בורק אינו אלא מבהיק ומתלבן קצת **ודומה קצת לאדמומית ולכך
אם הביא כשר**.

22. חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא צז:
ד"ה חמר חירויין... **מכל מקום לענין קדוש בעיני אדום**. ושם מצאתי בירושלמי
א"ר ירמיה מצוה לצאת ביין אדום מאי טעמא אל תרא יין כי יתאדם, **ומשמע
דאפילו בדיעבד לא יצא**, דעד שיהיה בהן מראה יין דיעבד הוא, ומצוה לצאת
דיעבד נמי הוא...

23. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת רעב:ד
מקדשין על יין לבן, והרמב"ן פוסלו לקידוש אפי' בדיעבד, אבל מבדילין עליו, ומנהג
העולם כסברא ראשונה.

24. משנה ברורה סימן רעב
(י) על יין לבן וכו' - **ולכו"ע מצוה לכתחלה לחזר אחר יין אדום** אלא דאם אין לו
אדום או שאינו משובח ס"ל לדעה זו דמותר לכתחלה לקדש על לבן: (יא) אבל
מבדילין עליו - אם הוא חמר מדינה שם שהכל שותין אותו **והטעם דלא גרע
משכר**... (יב) כסברא ראשונה - ובא"ר משמע דבין שהוא לבן יותר מדאי נכון לחוש
לדעת הרמב"ן שלא לקדש עליו אלא בשעת הדחק שאין לו אדום:

25. תוספות מסכת בבא בתרא צז:
אילימא למעוטי יין מגתו כו' - אין להוכיח מכאן דיון מבושל כשר לקידוש ומברכין
עליו בפ"ה מדלא קאמר למעוטי יין מבושל דלאו ראייה היא דאפילו אין מקדשין עליו
לא מצי למימר למעוטי יין מבושל דאם כן הוה ליה למימר אין מברכין עליו בפ"ה
אבל יש להביא ראייה מירושלמי דשקלים ודערבי פסחים דיון **גמור הוא דאמר התם
ארבע כוסות שאמרו יוצאים ביין מבושל אלמא מקדשין איין מבושל ודלא כפרש"י
והר"ש שכתבו דיון מבושל מברכין עליו שהכל דאשתני לגרירותא ואין להאריך
כאן**.

26. משנה ברורה סימן רעב ס"ק כג
(כג) שאינו טוב וכו' - דאם הם שוין **יש לחוש** לדעת היש אומרים שמחמירין בזה
שלא לקדש ולענין ברכה כבר נפסק לעיל בפשיטות... דמברכין עליו בפה"ג:

27. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא צז:
דאמר רבא: סוחט אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היוס!

28. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת רעב:ב
יין מגתו מקדשין עליו; וסוחט אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היום.

1. תלמוד בבלי מסכת פסחים ק:

הנוטל ידיו לא יקדש. אמר להו רב יצחק בר שמואל... זמנין סגיאין הוה קאימנא
קמיה דרב, זימנין דחביבא עליה ריפתא - **מקדש אריפתא**, זימנין דחביבא ליה
חמרא - מקדש אחמרא.

2. רמב"ם הלכות שבת כט:ט
היה מתאוה לפת יתר מן היין או שלא היה לו יין הרי זה **נוטל ידיו תחלה ומברך
המוציא ומקדש** ואחר כך בוצע ואוכל ואין מבדילין על הפת אלא על הכוס.

3. תוספות מסכת פסחים ק:
מקדש אריפתא - ...נראה לר"ת דאין מקדשין על הפת כלל והכא ה"פ... הוה
מקדש אחמרא על דעת לאכול מיד ריפתא והיה נוטל מיד ידיו קודם קידוש...

4. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת רעב:ט
במקום שאין יין מצוי, י"א שמקדשים על שכר ושאר משקין, חוץ מן המים. וי"א שאין
מקדשין. ולהרא"ש, **בלילה לא יקדש על השכר אלא על הפת**, ובבקר יותר טוב
לקדש על השכר, שיברך עליו שהכל קודם ברכת המוציא, שאם יברך על הפת
תחלה אין כאן שום שינוי, ודברי טעם הם. הגה: וכן המנהג פשוט כדברי הרא"ש.
ואם יין בעיר, לא יקדש על הפת. ומי שאינו שותה יין משום נדר, יכול לקדש עליו
וישתו אחרים המסובין עמו; ואם אין אחרים עמו יקדש על הפת ולא על היין, או
ישמע קידוש מאחרים.

5. משנה ברורה סימן רעב
(לב) לא יקדש על הפת - **כדי לחוש לדעת ר"ת שסובר דאין מקדשין על הפת
כלל** [מ"א]. ודע דאפילו הרא"ש ויתר הפוסקים דנקטינן כוותיהו דמותר לקדש על
הפת ג"כ מודו **במקום שיש יין בעיר אין מקדשין על הפת** דעיקר מצוה הוא על
היין אך דלדידהו **אם הפת חביב לו יותר מיין אז מותר לקדש על הפת** אפילו יש
לו יין וכן פסק בדה"ח ואפשר שע"ז סומכין העולם להקל בזה: (כז) ולהרא"ש וכו' -
גם הרא"ש ס"ל כה"ה הראשון אלא דכיון שהפת בא לצורך סעודת שבת חשיב טפי
משכר לקדש בו בלילה ולדינא יש ליזהר לכתחלה שלא לקדש בלילה על שום
משקה חוץ מן היין או פת אם אין יין בעיר וכדלקמיה דהרבה גדולי הראשונים
מחמירין שאינו יוצא בזה ידי קידוש וגם המחבר לא הכריע בזה להלכה:

6. ביאר הלכה רעב:ט ד"ה ואם יין בעיר
והיינו אפילו אם הפת חביב עליו יותר מיין וכדמוכח מהד"מ ע"ש אמנם בדה"ח
ראיתי שפסק דאם הפת חביב לו יותר מיין **יכול לקדש על הפת** ומשמע שדעתו
נטה להכריע כמו שמצדד הב"י בסוף דבריו. והנה מהרמב"ם משמע דמפרש
דריפתא חביבא ליה היינו יותר מיין ובטור בשם רב האי משמע דריפתא חביבא ליה
היינו **שהיין אינו מקובל ונהנה ממנו** ונראה דבאופן זה שצייר רב האי בודאי **נוכל
לסמוך על דעת הב"י לקדש על הפת לכתחלה**:

7. משנה ברורה רעב:כט
במדינתנו שהיין ביוקר ורוב שתיית המדינה הוא משאר משקין לא נהגו אפילו
הגדולים להדר אחר יין ביום שהקידוש שלו הוא רק מדרבנן לכו"ע וסומכין עצמן על
דברי המקילין בזה ומי שמברך גם ביום על היין ודאי עושה מצוה מן המובחר:

8. ט"ז או"ח ר"א:
נ"ל דיון שרף שבמדינתנו אינו בכלל זה דבזה א"א לשתות רביעית הלוג שהוא ביצה
ומחצה וא"כ אזל! בתר שיעור השתיה לרוב בני אדם בזה... ה"נ **ביין שרף שאם
שותה כדרך שבני אדם שותין בפעם אחד או אפי' בשתי פעמים כשאין הפסק
ביניהם כשיעור שתיית רביעית כדאי' בס"י תרי"ב דבהא מצטרפין ב' השתיות
להדדי לכשיעור ואז אף על פי שאין שם רביעית הלוג מ"מ כיון שראוי למזוג
מים וישתה רביעית וא"א לשתות רביעית לסתם אדם קרינן ביה שפיר ושבעת...**

9. תלמוד בבלי מסכת ברכות נא:
בית שמאי אומרים: נוטלין לידים ואחר כך מוזגין את הכוס, ובית הלל אומרים:
מוזגין את הכוס ואחר כך נוטלין לידים.

10. תלמוד בבלי מסכת ברכות נב:
ובית הלל סברי... תקף לנטילת ידיים סעודה.

11. רא"ש מסכת פסחים י"ט:
הנוטל ידיו לא יקדש שאם היה מקדש היה **הקידוש הפסק** והסח הדעת בין נטילה
לברכת המוציא והיה **צריך ליטול ידיו ולברך פעם אחרת** על הנטילה נמצא ברכה
שבירך על הנטילה הראשונה היא לבטלה הלכך לא יקדש הוא אלא יתן לאחר שלא
נטל ידיו לקדש ויצא הוא בשמיעה ולא הוה הפסק... וכן הלכה דמי שנטל ידיו קודם
קידוש אין צריך לחזור וליטול אחר קדוש.

12. רמב"ם הלכות שבת כט:י
...מברך בורא פרי הגפן בלבד ושותה ואחר כך יטול ידיו ויסעוד...

13. שולחן ערוך או"ח הלכות שבת רעא:יב
אחר שקידש על כוס, נוטל ידיו ומברך ענט"י... הגה: וי"א דלכתחלה יש ליטול ידיו
קודם הקידוש ולקדש על היין. וכן המנהג פשוט במדינות אלו ואין לשנות רק בלילה
פסוק